

Olsztyn, *Oy* marca 2019 r.

PS-VI.431.2.1.2019.KS

Pani
Mirosława Romatowska
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Starych Juchach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.23.2019 z dnia 16 stycznia 2019 r. /**akta kontroli str. 1/** zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – delegatura Urzędu w Elku, w składzie:

1. Katarzyna Stefanowska - główny specjalista, kierująca zespołem,
 2. Agnieszka Brzozowska - główny specjalista,
- przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Starych Juchach, ul. Ełcka 17, 19-330 Stare Juchy. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 4 lutego 2019 r. i zakończono w dniu 5 lutego 2019 r. Zakres kontroli obejmował formy pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w świetle przepisów:
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2018, poz. 998 ze zm.) – zwanej dalej ustawą,
 - Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń na asystenta rodziny (Dz. U. z 2011 r. poz. 1608).

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. GOPS/ Ośrodek/ kontrolowana jednostka - co oznacza: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Juchach, ul. Ełcka 17;
2. Kierownik/ Kierownik GOPS/ Kierownik Ośrodka- co oznacza: Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starych Juchach, panią Mirosławę Romatowską;
3. Regulamin - co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starych Juchach*;
4. Program - co oznacza: *Program Wspierania Rodziny w Gminie Stare Juchy na lata 2016-2018*;
5. asystent - co oznacza: asystenta rodziny, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
6. Gmina - co oznacza: Gminę Stare Juchy.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez kontrolowaną jednostkę. Kontrolę przeprowadzono w obecności pani Mirosławy Romatowskiej – Kierownika Ośrodka. Oceny działalności skontrolowanej jednostki dokonano w oparciu o analizę dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez ww. osobę oraz asystenta rodziny panią [REDAKTOWANE]

Działalność Ośrodka w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z uchybieniami i nieprawidłowościami.**

USTALENIA Z KONTROLI

1. Przedmiot kontroli w dokumentach organizacyjnych kontrolowanej jednostki

W Gminie Stare Juchy zadania własne gminy, wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Juchach na podstawie *Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy w Starych Juchach* przyjętego Uchwałą Nr IX.63.2015 Rady Gminy Stare Juchy z dnia 29 września 2015 r., zmienionego Uchwałą Nr XLII.264.2018 Rady Gminy Stare Juchy z dnia 26 czerwca 2018 r. /**akta kontroli str. 3-10/**.

Organizacja wewnętrzna i zasady funkcjonowania określone są w *Regulaminie Organizacyjnym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starych Juchach*, wprowadzonym Zarządzeniem Nr 2/2010 z dnia 5 marca 2010 r. i zmienionym Zarządzeniem Nr 5.2014 z dnia 5 czerwca 2014 r. p.o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starych Juchach /**akta kontroli str. 11-20/**.

Analiza powyższego dokumentu wykazała, iż w rozdziale II ust. 9 ujęto tylko niektóre zadania asystenta wynikające z ustawy. Podczas trwania czynności kontrolnych Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starych Juchach, Zarządzeniem Nr. 2.2019 z dnia 4 lutego 2019 r. /**akta kontroli str. 21-22/**, dokonał zmian w regulaminie poprzez uzupełnienie wskazanych braków, wobec czego odstąpiono od wydania zalecenia.

2. Trzyletni gminny program wspierania rodziny

Do zadań własnych gminy, zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy, należy m.in. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Kontrolującym przedłożono *Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Stare Juchy na lata 2016-2018*, przyjęty Uchwałą Nr XIV.102.2016 Rady Gminy Stare Juchy z dnia 15 marca 2018 r., który był realizowany w powyższym okresie /**akta kontroli str. 23-34/**.

W programie uwzględniono m.in.: analizę SWOT, diagnozę środowiska, cele oraz zadania.

Za cel główny przyjęto: *Poprawę standardu życia i zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin oraz zapobieganie patologiom (uzależnienia, przemoc, przestępczość).*

Cele szczegółowe Programu to:

1. *Wspieranie rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych prowadzące do osiągnięcia samodzielności, niezależności i odpowiedzialności jej członków.*

2. *Przeciwdziałanie patologiom prowadzącym do bezradności społecznej, a w efekcie do wykluczenia społecznego.*
3. *Wyrównywanie braków zdrowotnych, edukacyjnych, wychowawczych i materialnych rodzin, w tym dzieci i młodzieży.*
4. *Promowanie zdrowego stylu życia.*
5. *Ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz rodziny.*

Ponadto zespołowi inspektorów przedstawiono projekt *Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stare Juchy na lata 2019-2021*, który w dniu 22 stycznia 2019 r. został przekazany Radzie Gminy Stare Juchy /**akta kontroli str. 36-42**/.

3. Zgodność zatrudnienia asystentów rodziny z wymaganymi kwalifikacjami oraz tworzenie możliwości podnoszenia przez nich kwalifikacji

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Starych Juchach, w okresie podlegającym kontroli, zadania z zakresu wspierania rodziny wykonywało łącznie 2 asystentów rodziny. Jeden asystent zatrudniony był na podstawie umowy o pracę, w systemie zadaniowego czasu pracy, w wymiarze 1 etatu. W okresie objętym kontrolą asystent ten przebywał na urlopie bezpłatnym i wówczas zatrudniano, na podstawie umowy zlecenia, drugiego asystenta.

Analiza akt osobowych pozwoliła stwierdzić, że asystenci rodziny zatrudnieni w Ośrodku w okresie objętym kontrolą, posiadali wymagane kwalifikacje zawodowe, określone w art. 12 ust. 1 ustawy.

W tezkach akt osobowych znajdowały się oświadczenia asystentów potwierdzające spełnianie warunków, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2 i 4 wyżej cytowanego aktu prawnego, tj. o:

- niepozbawieniu / nieograniczeniu władzy rodzicielskiej,
- nieskazaniu prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo (w tym również przestępstwo skarbowe).

Kontrolujący stwierdzili natomiast brak potwierdzenia spełniania przez wyżej wskazanych pracowników wymogu określonego w art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy, tj. wypełniania obowiązku alimentacyjnego, w przypadku, gdy taki obowiązek wynika z tytułu egzekucyjnego. W trakcie czynności kontrolnych zespołowi inspektorów przedłożono oświadczenie asystenta, aktualnie zatrudnionego w Ośrodku, o braku obowiązku alimentacyjnego. W bieżącym instruktażu pouczono Kierownika, iż w przypadku zatrudniania nowych pracowników na stanowisku asystenta rodziny należy weryfikować, czy spełniają oni wszystkie warunki, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy.

Z analizy udostępnionej dokumentacji oraz przekazanych informacji /**akta kontroli str. 43-45**/ wynika, iż w myśl art. 12 ust. 2 ustawy, asystenci podnosili swoje kwalifikacje poprzez samokształcenie i wymianę doświadczeń, a w przypadku asystenta zatrudnionego na podstawie umowy o pracę, także poprzez udział w licznych szkoleniach.

4. Tryb przydzielania i realizacja zadań asystenta rodziny

Na podstawie informacji przekazanych przez Kierownika kontrolowanej jednostki /**akta kontroli str. 47**/ oraz analizy przedłożonej dokumentacji ustalono, iż w okresie podlegającym

kontroli, wsparciem asystenta rodziny było objętych 13 rodzin. W 2018 r. asystent rodziny zakończył współpracę z 2 rodzinami (z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania w jednym przypadku oraz realizację planu pracy z rodziną w drugim przypadku).

Żadna z rodzin nie była objęta wsparciem asystenta na podstawie Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1860). Ponadto ustalono, iż nie było przypadku przydzielenia asystenta rodziny na mocy postanowienia sądu, zobowiązującego rodzinę do współpracy. W okresie objętym kontrolą, wsparciem asystenta objęta była 1 rodzina, której dzieci przebywały w pieczy zastępczej.

Szczegółowej analizie poddano 6 losowo wybranych teczek, zawierających dokumentację rodzin objętych usługą asystenta rodziny.

Ustalono, iż w przypadku pozyskania przez Ośrodek informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadzał w tej rodzinie wywiad środowiskowy i następnie dokonywał analizy jej sytuacji. Jeśli z przeprowadzonej analizy wynikała konieczność przydzielenia rodzinie asystenta, pracownik socjalny wnioskował do Kierownika o jego przydzielenie. W okresie objętym kontrolą asystent rodziny rozpoczął współpracę z 6 nowymi rodzinami. Mając na uwadze powyższe, stwierdzono, iż przydzielanie rodzinom asystenta odbywało się zgodnie z trybem określonym w art. 11 ustawy.

Na podstawie przedłożonego wykazu **/akta kontroli str. 49/** ustalono, że dokumentacja asystenta rodziny dotycząca pracy z rodziną obejmuje:

- zgodę na podjęcie współpracy rodziny z asystentem,
- zasady współpracy rodziny z asystentem rodziny,
- kartę informacyjną dotyczącą rodziny,
- analizę sytuacji szkolnej dziecka,
- diagnozę sytuacji rodziny,
- plan pracy z rodziną,
- miesięczne sprawozdania asystenta z pracy z rodziną,
- okresową ocenę sytuacji rodziny,
- sprawozdania, opinie sporządzane na wniosek sądu,
- notatki urzędowe,
- wniosek do kierownika o zakończenie współpracy z rodziną,
- notatki z monitoringu.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy, wszystkie rodziny wyrażały pisemną zgodę na współpracę z asystentem **/akta kontroli str. 51/**. Po nawiązaniu współpracy asystent zapoznawał rodzinę z dokumentem pn. *zasady współpracy rodziny z asystentem* **/akta kontroli str. 53/**, uzupełniał *kartę informacyjną dotyczącą rodziny*, zawierającą m.in. szczegółowe dane o jej członkach **/akta kontroli str. 55/** i informacje dotyczące sytuacji szkolnej dziecka **/akta kontroli str. 57/**. Następnie sporządzał *diagnozę sytuacji rodziny* **/akta kontroli str. 59-61/**.

W myśl art. 15 ust. 1 pkt 1 wyżej cytowanej ustawy, asystent opracowywał plan pracy z rodziną przy współpracy z członkami rodzin i w konsultacji z pracownikiem socjalnym **/akta kontroli str. 63-84/**.

Przepisy art. 15 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej stanowią, że plan pracy z rodziną obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, terminy ich realizacji i przewidywane efekty.

W wyniku analizy planów pracy z rodziną stwierdzono, że w przypadku rodzin:

- A.W. /akta kontroli str. 67-68/ nie określono zakresu realizowanych działań oraz terminów ich realizacji;
- E.W. J., M.D. i L.Z. /akta kontroli str. 69-73 i 77-84/ nie wskazano terminów realizacji zaplanowanych działań;
- S.D. /akta kontroli str. 75-76/ nie określono przewidywanych efektów.

Przyczyną powstania powyższych nieprawidłowości jest niewystarczający nadzór wewnętrzny nad sposobem dokumentowania przez asystenta pracy z rodziną, co może skutkować brakiem realnych efektów pracy z nią.

Ponadto stwierdzono, że w dokumentacji rodziny [REDAKOWANE] znajdował się plan pracy, który obowiązywał tylko do końca 2018 r. /akta kontroli str. 63-66/. Kierownik GOPS w pisemnych wyjaśnieniach poinformowała, że „plan pracy z rodziną (...) nie został zaktualizowany od 01.01.2019 r. z przyczyn. Asystent rodziny niezwłocznie przystąpi do jego sporządzenia we współpracy z rodziną i pracownikiem socjalnym” /akta kontroli str. 85-89/.

Brak ciągłości planowania pracy z rodziną może mieć znaczący wpływ na przezwycięzenie jej trudnej sytuacji życiowej.

Ustalono, że plan pracy sporządzony dla rodziny biologicznej, której dzieci umieszczone były w pieczy zastępczej, nie był opracowany we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i nie był skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, co jest niezgodne z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Kierownik kontrolowanej jednostki wyjaśnił, że „po raz pierwszy asystent rodziny podjął współpracę z rodziną, z której dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej. Przygotował plan pracy z rodziną tak jak dla innych rodzin. Ponieważ koordynator pieczy zastępczej nie zwracał się do ośrodka o współpracę (...) ustawowy obowiązek wynikający z art. 15 ust 1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej nie został spełniony” /akta kontroli str. 87-89/.

Przyczyną powstania nieprawidłowości jest niedostateczna znajomość obowiązujących przepisów prawa, co może skutkować podejmowaniem przez różne instytucje, działające na rzecz dziecka i rodziny, niespójnych działań mających na celu przezwycięzenie trudności oraz powrót dziecka do rodziny.

Analiza przedłożonej dokumentacji wykazała, iż w kontrolowanej jednostce stosowano różne wzory planów pracy z rodziną. W ramach bieżącego instruktażu wskazano na zasadność ujednoczenia dokumentacji w powyższym zakresie.

Zespół kontrolny ustalił, że asystent, w okresie objętym kontrolą, nie uczestniczył w posiedzeniach zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, do czego obliguje art. 130 ust. 1 pkt 4 ustawy. Z pisemnych wyjaśnień Kierownika GOPS wynika, że „asystent rodziny nie uczestniczył w posiedzeniu zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dzieci (...), ponieważ nie wpłynęła żadna informacja o terminach takich posiedzeń ani nie otrzymaliśmy zaproszenia asystenta rodziny do udziału w posiedzeniach. Asystent rodziny z własnej inicjatywy był w kontakcie telefonicznym z koordynatorem pieczy zastępczej i informował o swoich spostrzeżeniach” /akta kontroli str. 85-89/. Kontrolujący przyjęli powyższe wyjaśnienia.

W wyniku analizy przedłożonej dokumentacji kontrolujący stwierdzili, że okresowa ocena sytuacji rodzin była dokonywana zgodnie z wymogami określonymi w art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy tj. nie rzadziej niż co pół roku i przekazywana podmiotowi, o którym mowa w art. 17

ust. I ww. aktu prawnego, czego potwierdzeniem jest podpis Kierownika na powyższej ocenie **/akta kontroli str. 91-95/**.

Jeśli zasadne było zakończenie pracy z rodziną np. z uwagi na osiągnięcie celów, asystent przedkładał Kierownikowi Ośrodka stosowny wniosek zawierający uzasadnienie **/akta kontroli str. 97/**. W okresie podlegającym kontroli, asystent rodziny monitorował funkcjonowanie 1 rodziny, z którą zakończył współpracę, poprzez m.in. wizyty w środowisku rodzinnym, kontakt ze szkołą i pracownikiem socjalnym **/akta kontroli str. 99/**. Podejmowane czynności w ramach monitoringu dokumentował w formie notatek służbowych **/akta kontroli str. 101/**.

Dokumenty pn. *sprawozdania miesięczne z pracy asystenta rodziny* **/akta kontroli str. 103- 106/** odzwierciedlają działania podejmowane w ramach pracy z rodziną. Analiza powyższych dokumentów, a także dokumentów pn. *zasady współpracy rodziny z asystentem*, o których mowa we wcześniejszej części wystąpienia, wykazała, iż nie zawierają dat ich sporządzenia. Kierownikowi Ośrodka, w ramach bieżącego instruktażu, przekazano uwagi odnośnie opatrywania dokumentów datą.

Ustalono, iż asystenci, w okresie podlegającym kontroli, prowadzili również *karty czasu pracy asystenta rodziny*, które stanowią zestawienie czasu przeznaczanego na pracę z rodziną w danym miesiącu **/akta kontroli str. 107/**.

Analiza udostępnionej dokumentacji wykazała, że asystenci udzielali rodzinom wsparcia i pomocy m.in. poprzez.:

- wdrażanie do prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- motywowanie do utrzymania porządku w domu,
- działania mające na celu poprawę warunków mieszkaniowych,
- motywowanie do większego zaangażowania się w obowiązki domowe,
- monitorowanie oraz pomoc w załatwianiu spraw bieżących,
- pomoc w sporządzaniu pism urzędowych,
- indywidualne konsultacje mające na celu poprawę wzajemnych stosunków między rodzicami a dziećmi,
- wdrażanie do wspólnego z dziećmi spędzania czasu wolnego,
- udzielanie porad i wskazówek w zakresie pielęgnacji i prawidłowego odżywiania,
- pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- motywowanie do zachowania abstynencji,
- pomoc w umawianiu wizyt lekarskich,
- wdrażanie do prawidłowego dysponowania budżetem domowym,
- udzielanie wsparcia emocjonalnego,
- organizowanie pomocy rzeczowej.

Ustalono, że w przypadku 4 rodzin, sporządzane były opinie o rodzinie i jej członkach na wniosek sądu.

Asystenci rodziny, w okresie podlegającym kontroli, współpracowali z podmiotami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny **/akta kontroli str. 109/**, w tym m.in.: Zespołem Interdyscyplinarnym, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Elku, Powiatowym Centrum Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Elku, sądem, kuratorami, Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, Fundacją „Świetlik” w Warszawie.

Stowarzyszeniem Pomocy Humanitarnej Lazarus w Elku, Centrum Integracji Społecznej Altereis w Elku oraz specjalistami ds. uzależnień.

5. Formy pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne

Na podstawie informacji przekazanych przez Kierownika kontrolowanej jednostki /akta kontroli str. 111/ ustalono, iż rodzinom z terenu Gminy Stare Juchy, w okresie podlegającym kontroli, udzielano wsparcia w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego prowadzonych przez:

- terapeutę dla osób uzależnionych (ok. 6 godz. w miesiącu),
- socjoterapeutę (4 godz. w tygodniu).

Osobom potrzebującym wsparcia innych specjalistów (np. psychologa), pomagano w umawianiu wizyt poza terenem Gminy.

Terapia i mediacje

Z informacji uzyskanych podczas kontroli /akta kontroli str. 111/ wynika, że rodzinom przeżywającym trudności nie zapewniano na terenie Gminy pomocy w formie terapii i mediacji. Kierownik Ośrodka w pisemnych wyjaśnieniach, stanowiących akta kontroli str. 85-89, wskazała, iż na terenie Gminy Stare Juchy nie ma podmiotów mogących udzielić wsparcia rodzinom w postaci terapii i mediacji. W przypadku, gdy rodzina wymagała tej formy wsparcia, asystent rodziny wskazywał na możliwość uzyskania pomocy w Powiatowym Centrum Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Elku.

Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne

Zespół kontrolny ustalił, że w okresie podlegającym kontroli, nie udzielano wsparcia w formie usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych. Jak wynika z wyjaśnienia Kierownika GOPS „nie było zapotrzebowania na tego typu usługi” /akta kontroli str. 111/.

Pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego

Ustalono, że rodziny korzystały z bezpłatnej pomocy prawnej, której udzielał radca prawny w Gminnym Centrum Kultury w Starych Juchach. Pełnił on dyżury dwa razy w tygodniu po 4 godziny dziennie. Ponadto, jak wynika z informacji Kierownika Ośrodka, mieszkańcy Gminy, w wyjątkowych sytuacjach mogli „otrzymać pomoc prawną od radców prawnych świadczących usługi na rzecz Urzędu Gminy po uprzednim wyrażeniu zgody przez Wójt Gminy Stare Juchy” /akta kontroli str. 111/.

Organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”

W okresie objętym kontrolą nie prowadzono pracy z rodzinami w formie spotkań, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami

wsparcia" lub „grupami samopomocowymi”. Z wyjaśnień udzielonych przez Kierownika wynika, że *„rodziny borykające się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych nie są zainteresowane uczestnictwem w takich spotkaniach. Większość z nich mieszka poza miejscowością Stare Juchy i mają trudności natury komunikacyjnej”* /akta kontroli str. 111/.

6. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego

Na terenie Gminy Stare Juchy nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego. W pisemnym wyjaśnieniu /akta kontroli str. 112/ Kierownik Ośrodka wskazała, że utworzenie placówki wsparcia dziennego, w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, wiąże się z dużymi kosztami. W okresie podlegającym kontroli na terenie Gminy działało siedem świetlic wiejskich, w których zapewniano dzieciom opiekę, organizację czasu wolnego, rozwój pasji i zainteresowań oraz pomoc w odrabianiu lekcji. Ponadto w Bibliotece – Centrum Informacji i Kultury Gminy Stare Juchy organizowano liczne zajęcia dla dzieci /akta kontroli str. 113/, w tym m.in.: zajęcia sportowe i plastyczne, warsztaty rękodzielnicze i taneczno-wokalne, zabawy, gry terenowe, a także projekcje filmów.

7. Funkcjonowanie rodzin wspierających

Podczas kontroli ustalono, że na terenie Gminy nie funkcjonowały rodziny wspierające. Z wyjaśnień Kierownika GOPS /akta kontroli str. 45/ wynika, że rodziny, w okresie objętym kontrolą, nie wnioskowały o taką formę wsparcia. Ponadto na terenie Gminy, w środowiskach, w których zamieszkują rodziny borykające się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, brak jest rodzin, którym można by było powierzyć funkcję rodziny wspierającej.

Poza wyżej wymienionymi formami, w ramach wspierania rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także pokonywania trudności życiowych, w okresie podlegającym kontroli, zorganizowano warsztaty profilaktyczne dla rodziców pn. *„Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców – wsparcie psychologiczne”* oraz warsztaty dla uczniów i rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień oraz zachowań agresywnych. Ponadto rodziny brały udział w trzech festynach rodzinnych, w tym jednym promującym wychowanie w trzeźwości.

8. Uwagi i wnioski

W toku kontroli stwierdzono, że asystenci rodziny udzielali rodzinom szerokiego wsparcia w pokonywaniu trudności oraz podejmowali działania zmierzające do poprawy ich sytuacji.

Ponadto kontrola wykazała, iż rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewniano różne formy pomocy (w tym wskazywano, gdzie mogą uzyskać odpowiednie wsparcie poza terenem Gminy).

W ocenie kontrolujących, zważywszy na problemy rodzin, z jakimi się one często borykają, rekomenduje się podjęcie działań mających na celu dalszy rozwój systemu wsparcia rodziny, t.j.: tworzenie warunków do powstawania i rozwoju rodzin wspierających oraz organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

9. Zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami i nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197d ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez Kierownika, jako osoby odpowiedzialnej za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. W planie pracy z rodziną uwzględniać elementy wskazane w art. 15 ust. 3 ustawy, t.j.: zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, terminy ich realizacji, a także przewidywane efekty. **Termin realizacji – na bieżąco.**
2. Zachowywać ciągłość w planowaniu pracy z rodziną, dokonując w tym zakresie stosownych zapisów w planach pracy z rodziną. **Termin realizacji - na bieżąco.**
3. Plan pracy z rodziną opracowywać we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i koordynować z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, w przypadku rodziny, której dziecko przebywa w pieczy zastępczej, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy. **Termin realizacji - na bieżąco.**
4. Wzmocnić nadzór nad sposobem dokumentowania realizacji zadań przez asystenta rodziny. **Termin realizacji - na bieżąco.**

Kontrolowanej jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. 2018 poz. 998 ze zm.).

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Joanna Jabłonka-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

GLÓWNY SPECJALISTA

Katarzyna Stefanowska

GLÓWNY SPECJALISTA

Agnieszka Brzezowska

